

Themes and Linguistic Concepts of Professional Competence of Faculty Members of Higher Education Institutions in Iran

ARTICLE INFO

Article Type

Research Article

Authors

Leila Mosafer¹

Farhad Nejadirani^{2*}

Jafar Beykzad³

Yahya Dadash Karimi³

How to cite this article

Leila Mosafer, Farhad Nejadirani, Jafar Beykzad, Yahya Dadash Karimi, Themes and Linguistic Concepts of Professional Competence of Faculty Members of Higher Education Institutions in Iran, *Journal of Islamic Life Style Centered on Health*, 2022:5(4): 757-765.

1. PhD student, Department of Public Administration, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Public Administration, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran (Corresponding Author).

3. Assistant Professor, Department of Public Administration, Bonab Branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran.

* Correspondence:

Address:

Phone:

Email: f.nejadirani@yahoo.com

Article History

Received: 2021/11/11

Accepted: 2022/02/05

ABSTRACT

Purpose: The present research was conducted with the purpose of studying the linguistic concepts and themes of professional competence of academic staff members of higher education institutions in Iran.

Materials and Methods: In terms of methodology, the current research is a research synthesis (systematic review of texts), but text analysis and theme analysis techniques have also been used in it. The statistical population included all scientific articles on the subject of "Professional competence of university faculty members" that are indexed in the ISC citation database. For data analysis, bibliometric components of articles were extracted and reported using scientometric techniques. Then, using text analysis and theme analysis techniques, the competence components of professors' professions of different universities were extracted and categorized. Analyzes have been done in Excel and Maxquida 10 software.

Findings: Scientific findings showed that researchers with the organizational name "Islamic Azad University" have conducted more research on this issue, most of the research conducted has been conducted with a quantitative approach, and the professional qualifications of the professors of "Jameh Universities" are much more than those of other universities. Is. The findings of the theme analysis showed that there is a difference between the professional competencies of the professors of different universities. All universities have in common "individual/personal competences", knowledge competences, "educational competences" and "communication competences".

Conclusion: The results obtained from the research is that the type and nature of professional competence of professors depends on the type of university where the professors are serving.

Keywords: Competence, Professional Competences, Faculty Members

مضامین و مفاهیم زبان‌شناختی شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی موسسات آموزش عالی در ایران

لیلا مسافر^۱

دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی، واحد بناب، دانشگاه آزاداسلامی، بناب، ایران.

فرهاد نژادایرانی^{۲*}

استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد بناب، دانشگاه آزاداسلامی، بناب، ایران (نویسنده مسئول).

جعفر بیک زاد^۳

استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد بناب، دانشگاه آزاداسلامی، بناب، ایران.

یحیی داداش کریمی^۴

استادیار، گروه مدیریت دولتی، واحد بناب، دانشگاه آزاداسلامی، بناب، ایران.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف مطالعه هدف مضامین و مفاهیم زبان‌شناختی شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی موسسات آموزش عالی در ایران انجام شده است.

مواد و روش‌ها: به لحاظ روش‌شناختی، پژوهش حاضر سنتز پژوهشی (مروری نظام‌مند بر متون) است، لیکن در آن از فنون تحلیل متن و تحلیل مضمون نیز استفاده شده است. جامعه آماری شامل کل مقالات علمی با موضوع «شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی دانشگاه» بودند که در پایگاه استنادی ISC نمایه شده‌اند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها ابتدا با بهره‌گیری از فنون علم‌سنجی، مولفه‌های کتابسنجی مقالات استخراج و گزارش شدند. سپس با بهره‌گیری از فنون تحلیل متن و تحلیل مضمون، مولفه‌های شایستگی حرفه‌ای اساتید دانشگاه‌های مختلف استخراج و دسته‌بندی شدند. استفاده شده است. تحلیل‌ها در نرم‌افزارهای اکسل و مکس کیودا ۱۰ انجام شده است.

یافته‌ها: یافته‌های علم‌سنجی نشان دادند که محققان با نام سازمانی «دانشگاه آزاد اسلامی» بیشتر تحقیقات در این موضوع انجام داده‌اند، اکثر تحقیقات انجام شده با رویکرد کمی انجام شده است و شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید «دانشگاه‌های جامع» بسیار بیش از دانشگاه‌های دیگر انجام شده است. یافته‌های تحلیل مضمون نشان داد که بین شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه‌های مختلف تفاوت وجود دارد. همه دانشگاه‌ها در «شایستگی‌های فردی/شخصی»، «شایستگی‌های دانشی»، «شایستگی‌های آموزشی» و «شایستگی‌های ارتباطات» با هم مشترک هستند.

نتیجه‌گیری: نتیجه‌ای که از تحقیق حاضر گرفته می‌شود این است که نوع و ماهیت شایستگی حرفه‌ای اساتید وابسته به نوع دانشگاهی است که اساتید در آن مشغول خدمت هستند.

کلید واژه‌ها: شایستگی، شایستگی‌های حرفه‌ای، اعضای هیات علمی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۸/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۱۶

* نویسنده مسئول: f.nejadirani@yahoo.com

مقدمه

در طول دهه‌های گذشته، مطالعات متعددی در مورد ارتباط بین شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه‌ها و عملکرد تحصیلی دانشجویان انجام شده است. اکثر این مطالعات معمولاً از ابعاد خاصی موضوع را بررسی کرده‌اند؛ در دسته‌ای از مطالعات، روی پیامدهای شناختی در یک موضوع خاص تاکید شده است مانند مولانا^۱ و همکاران، (۱) در ریاضیات، وئی^۲ و همکاران، (۲) در دانشجویان زبان انگلیسی. در دسته‌ای دیگر از مطالعات روی ابعاد نگرشی تمرکز وجود داشته است مانند نگرش نسبت به علم، کارآیی تحصیلی، و احساس اعتماد (۳). به طور کلی می‌توان گفت هم در پژوهش‌ها و مطالعات انجام شده و هم بر پایه نظریه‌ها و شواهد تجربی قدرتمند بین شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید و عملکرد دانشجویان ارتباط وجود دارد. با همه اهمیتی که شایستگی‌های حرفه‌ای اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها وجود دارد ولی دامنه و تعداد مطالعات انجام شده در این زمینه محدود است. (۴).

یافته‌ها، مشاهدات و گزارش‌های محققان حکایت از آن دارند که در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی از اعضای هیئت علمی انتظار می‌رود که به خوبی تدریس کنند، با این حال بیشتر اساتید در وضعیت و موقعیت‌هایی فعالیت‌های دانشگاهی را شروع می‌کنند که برای پذیرش و انجام مطلوب نقش‌های خود آمادگی کافی ندارند. برای موفقیت به‌عنوان عضو هیات علمی، شناخت شایستگی‌ها، و مهارت‌ها (از فنون مورد نیاز در امر آموزش تا مهارت‌های ضروری در ارزیابی برنامه‌های درسی) امری بسیار ضروری است (۵). یکی از راه‌های شناخت شایستگی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز اساتید دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی مطالعه، تجزیه و تحلیل متون پژوهشی است.

واژه شایستگی در فرهنگ لغت عمومی به معنای لیاقت، کاردانی، مهارت و تبحر است و در اصطلاح توانایی انجام کار برابر استاندارد تعریف شده است. فرهنگ آکسفورد در سال ۲۰۰۵ نیز شایستگی را قدرت و ظرفیت انجام یک وظیفه تعریف کرده است. صلاحیت یا شایستگی در حرفه یا شغل، مجموعه‌ای از دانش‌ها، مهارت‌ها، و نگرش‌هایی است که شخص طی آموزش‌های رسمی یا غیررسمی کسب و تجربه می‌کند تا بتواند وظایف شغلی موردنظر را به‌طور کارآمد و اثربخش انجام دهد (۶). بر طبق تعریف دفتر مدیریت امور کارکنان آمریکا، شایستگی همانند الگویی است که بر اساس آن «دانش، مهارت، توانایی‌ها، رفتارها و دیگر ویژگی‌های فردی

^۱ Maulana

^۲ Wei

کردن مقالات بر اساس «عنوان مقاله»، مقالات تکراری حذف گردید. در گام دوم، برای مشخص کردن مقالاتی که موضوع آنها «شایستگی‌های اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها» هستند، مقالات در دو سطح «عنوان» و «چکیده» به صورت دستی بررسی شدند. نتیجه فرایند جستجو و پایش مقالات به صورت زیر بود: در گام اول تعداد ۱۴۷۱ مقاله بازیابی شده و در یک فایل اکسل مرتب شدند. در گام دوم تعداد ۳۵ مقاله مشخص شدند که موضوع مورد نظر پژوهش حاضر در آنها بررسی شده بود. (۱۱)

در گام سوم، دستیابی به متن کامل مقالات بررسی شد؛ در این مرحله برای دسترسی به متن کامل مقالات، ابتدا صفحه اصلی نشریات مربوطه بررسی گردید. همچنین برای دسترسی به متن کامل مقالات، مقالات نمایه شده در پایگاه‌ها و بانک‌های اطلاعاتی مانند noormags.ir، ensani.ir، magiran.com، sid.ir و بسیاری دیگر نیز بررسی گردید. در انتهای این بررسی سه مقاله از تحلیل کنار گذاشته شدند چرا که به بهره‌گیری از ظرفیت‌های محیط وب دسترسی به متن کامل آن مقالات میسر نشد.

در گام چهارم، اطلاعات کتاب‌سنجی و داده‌های مربوط به شاخص‌های علم‌سنجی استخراج و تحلیل شده و نتایج آن در قسمت اول یافته‌ها ارائه شده است.

در گام پنجم، آن دسته از مقالاتی که با بهره‌گیری از رویکردهای پژوهش کیفی سعی شده است الگو، مدل، یا مولفه‌های شایستگی اساتید دانشگاه استخراج و ارائه شدند برای تحلیل‌های مضمون انتخاب شدند.

در گردآوری مقالات مورد نظر، مقالاتی برای تحلیل برگزیده شدند که دارای معیارهای زیر بودند: (۱) مقالات نشریات علمی-پژوهشی که **Peer-Review** دارند؛ (۲) مقالاتی که به شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی در بافت و محیط دانشگاه پرداخته‌اند. مقالاتی که از رویکردهای کیفی بهره جسته‌اند. در نهایت ۳۴ مقاله برای تحلیل باقی ماندند.

برای گردآوری داده‌های موردنیاز، شاخص‌های اصلی و فرعی مدل-های ارائه شده استخراج گردید. بر این اساس مجموعه‌ی مرجع به عنوان پیکره مورد تحلیل به دست آمد. برای پاسخگویی به سؤال تحقیق، تحلیل‌ها در دو سطح انجام شدند ابتدا با بهره‌گیری از نرم‌افزار **TextSTAT** نسخه ۲ تحلیل متن انجام گرفت و در گام بعدی تحلیل مضامین جملات با بهره‌گیری از روش‌شناسی تحقیقات کیفی با روش کدگذاری تحلیل مضمونی، مقوله‌بندی و طبقه‌بندی در نرم‌افزار **MAXQDA** نسخه ده استفاده گردید.

یافته‌ها

با توجه به دامنه و اهداف این مقاله، یافته‌ها در دو قسمت دسته‌بندی و گزارش شدند: الف) یافته‌های مربوط به شاخص‌های علم-سنجی؛ ب) یافته‌های تحلیل متن و تحلیل مضمون.

یافته‌های مربوط به تحلیل مولفه‌های علم‌سنجی یکی از مولفه‌های تحلیل «نام سازمانی» محققان بود. در جدول شماره ۱، نام سازمانی نویسندگان مقالات تحت بررسی ارائه شده‌اند

موردنیاز برای انجام نقش‌های کاری یا عملکردهای شغلی موفق» سنجیده می‌شود (۷).

یونسکو شایستگی را شامل مجموعه‌ای از شناخت‌ها، گرایش‌ها و مهارت‌هایی می‌داند که اساتید دانشگاهی با کسب آن‌ها می‌توانند به جریان تعلیم و تربیت به پرورش جسمی، عقلی، عاطفی، اجتماعی و معنوی فراگیرندگان کمک کنند. این صلاحیت‌ها را می‌توان در سه حیطه‌ی شناختی، عاطفی و مهارتی طبقه‌بندی کرد. منظور از صلاحیت شناختی (مجموعه‌ی آگاهی‌ها و مهارت‌های ذهنی است که اساتید دانشگاهی را در شناخت و تحلیل مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت توانا سازد. شایستگی عاطفی (مجموعه‌ی گرایش‌ها و علایق اساتید دانشگاهی به مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت است و شایستگی‌های مهارتی به مهارت‌ها و توانایی‌های علمی اساتید در فرایند یادگیری مرتبط می‌شود (۸).

در سطح آموزش عالی ایران نیز پژوهش‌های متعددی در زمینه شناخت، ارزیابی و کارکردهای شایستگی‌های اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی انجام شده‌اند؛ در این زمینه می‌توان به مطالعات گذشته اشاره نمود. بررسی یافته‌ها و نتایج این تحقیقات حاکی از آن است که در ادراک محققان از شایستگی حرفه‌ای اساتید دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و نیز چهارچوب‌های شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی ارائه شده در قالب مدل، الگو، چهارچوب یا غیره، شکاف، پراکندگی و عدم همگرایی وجود دارد (۹).

از این رو پژوهش حاضر درصدد است تا با بهره‌گیری از فنون علم-سنجی و تحلیل مضامین و تحلیل متن دریابد محققان در ایران برای توصیف شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاه‌ها از چه عناصر، مولفه‌ها، مفاهیم، و اصطلاحاتی استفاده نموده‌اند؟

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر به لحاظ ماهیت، سنتز پژوهشی (مروری نظام‌مند بر متون) است، ولی به لحاظ روش‌های تجزیه و تحلیل، جزو پژوهش-های تحلیل متن و تحلیل مضمون محسوب می‌شود. چراکه در بخش تحلیل‌ها، برای تحلیل کلمات و واحدهای معنایی استفاده شده برای توصیف الگوها و مدل‌های مولفه‌های شایستگی حرفه‌ای اعضای هیات علمی موسسات آموزش عالی ایران، از فنون تحلیل متن استفاده شده است (۱۰).

جامعه آماری مشتمل بر کلیه‌ی مقالات منتشرشده در موضوع «شایستگی اساتید دانشگاه‌های ایران» بودند که در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام نمایه شده‌اند. استراتژی جستجو به این صورت بود: برای اینکه تمام پژوهش‌های (مقالات) مرتبط با «شایستگی اعضای هیات علمی دانشگاه‌های ایران» استخراج شوند، لازم بود استراتژی جستجو به نوعی تدبیر شود که تمام واژه‌هایی که معنای مفاهیم مورد نظر را داشتند، یعنی دو مفهوم که «اساتید دانشگاه» و «شایستگی»، بازیابی شوند. برای این منظور جستجو و پایش مقالات در دو گام انجام گردید. در گام اول دو واژه «شایستگی» و «صلاحیت» به صورت مجزا جستجو شدند و یافته‌های بازیابی شده در هم ادغام شده و در یک فایل واحد قرار گرفتند. سپس با مرتب

جدول ۱: فراوانی نام سازمانی نویسندگان مقالات تحلیل شده

فراوانی	نام دانشگاه	فراوانی	نام دانشگاه
۲	دانشگاه پیام نور	۲۷	دانشگاه آزاد اسلامی
۱	مدیریت صنعتی	۱۷	دانشگاه شیراز
۱	دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۱۲	دانشگاه تهران
۱	دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۱۰	دانشگاه شهید بهشتی
۱	دانشگاه شاهد، دانشکده علوم انسانی	۴	دانشگاه مازندران
۱	دانشگاه خوارزمی تهران	۴	دانشگاه فرهنگیان
۱	دانشگاه تگزاس آمریکا	۳	دانشگاه اصفهان
۱	دانشگاه الزهرا (س)	۲	موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی
۱	دانشگاه ارومیه	۲	دانشگاه سمنان
۱	پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی	۲	دانشگاه حکیم سبزواری
		۲	دانشگاه تربیت مدرس

توجه این است که محققان دانشگاه‌های مختلف، از قبیل دانشگاه‌های جامع، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه‌های صنعتی، و موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به این موضوع علاقه نشان داده و آن را بررسی نموده‌اند.

«روش‌شناسی پژوهش»، از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر، بررسی روش‌شناسی غالب در مطالعه موضوع مورد مطالعه است که یافته‌های مربوطه در جدول شماره ۲ نشان داده شده است:

یافته‌های جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که تعداد نویسندگان مقالات تحت بررسی ۹۶ نفر بودند. تحلیل نام سازمانی نشان می‌دهد که ۲۷ نفر از نویسندگان وابسته به «دانشگاه آزاد اسلامی» بودند و بعد از آن ۱۷ نفر وابسته به دانشگاه شیراز، ۱۲ نفر وابسته به دانشگاه تهران و ۱۰ نفر وابسته به دانشگاه شهید بهشتی بودند. به طور کلی تحلیل وابستگی سازمانی حاکی از آن است که محققان ۲۱ دانشگاه مختلف به مطالعه موضوع علاقمند بوده‌اند. از دیگر نکات قابل

جدول ۲: توزیع فراوانی تعداد مقالات بر اساس روش‌شناسی پژوهشی

فراوانی	نوع روش‌شناسی
۱۷	کمی
۷	کیفی- پدیدارشناسی
۴	کمی-کیفی (ترکیبی)
۳	کیفی-اکتشافی
۱	تحلیل محتوایی-کمی
۱	فراتحلیل
۱	کیفی-تحلیل محتوا

«ابزار گردآوری داده»: تحلیل ابزارهای مورد استفاده در مطالعات منتخب حاکی از آن است که در ۱۷ مطالعه از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. در چهار مطالعه که از روش‌شناسی ترکیبی بهره برده‌اند ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه و پرسشنامه است. در یازده مطالعه ابزار گردآوری داده‌ها فقط مصاحبه بود. در سه مطالعه ابزار گردآوری داده‌ها مرور نظام‌مند متون و مصاحبه بوده است. «جامعه آماری»، یکی از مقوله‌هایی که در این تحلیل مورد توجه قرار گرفت جامعه آماری تحت مطالعه بود. یافته‌های این تحلیل در جدول ۳ نشان داده شده است:

همانگونه که در جدول شماره (۲) نشان داده شده است، رویکرد روش‌شناسی پژوهشی غالب در بین محققان رویکرد کمی است به طوری که در ۱۷ مطالعه، از رویکرد روش‌شناسی کمی استفاده شده است. در تعداد ۱۶ مورد نیز از انواع رویکردهای روش‌شناسی مختلف کیفی انجام شده است. در بین رویکردهای کیفی، بیشترین گرایش محققان به بهره‌گیری از روش‌شناسی کیفی از نوع پدیدارشناسی است. همچنین در یکی از مقالات از روش‌شناسی فراتحلیل استفاده شده‌است و در دو مقاله از رویکردهای تحلیل محتوا استفاده شده است که در یکی از روش‌شناسی رویکردهای کیفی و در دیگر از تحلیل محتوا بر مبنای روش‌شناسی کیفی استفاده شده است.

جدول ۳: توزیع فراوانی جامعه آماری به تفکیک دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی

۱۸	دانشگاه جامع
۴	دانشگاه آزاد اسلامی
۳	دانشگاه علوم پزشکی (علوم پزشکی بابل)
۳	دانشگاه فرهنگیان
۲	دانشگاه جامع علمی کاربردی
۱	دانشگاه صنعتی

مورد اعضای هیات علمی دانشگاه جامع علمی کاربردی و در یک مورد دانشگاه صنعتی بود «نشریات» یکی دیگر از شاخص‌های علم‌سنجی است که نشان می‌دهد یافته‌های مطالعات تحت بررسی در چه نشریاتی چاپ شده است. یافته‌های این تحلیل در جدول شماره ۴ ارائه شده است:

تجزیه و تحلیل داده‌های مربوط به جامعه آماری حاکی از آن است که در ۱۸ مطالعه، جامعه آماری آن اساتید دانشگاه‌های جامع بوده است، در ۴ مورد جامعه آماری اعضای هیات علمی دانشگاه‌های آزاد اسلامی، در ۳ مورد اعضای هیات علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی، در سه مورد اعضای هیات علمی دانشگاه فرهنگیان، در دو

جدول ۴: توزیع فراوانی نشریاتی منتشرکننده مقالات

عنوان نشریه	فراوانی	عنوان نشریه	فراوانی
تدریس پژوهی	۳	راهبردهای آموزش در علوم پزشکی	۱
رهیافتی نو در مدیریت آموزشی	۲	سیاست علم و فناوری	۱
فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران	۲	علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز	۱
فناوری آموزش	۲	علوم روانشناختی	۱
مدیریت بهره‌وری	۲	فصلنامه تخصصی جامعه‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی آشتیان	۱
آموزش عالی ایران	۱	فصلنامه مطالعات مدیریت و رهبری در سازمان‌های آموزشی	۱
آموزش مهندسی ایران	۱	مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۱
آموزش و ارزشیابی	۱	مدیریت در دانشگاه اسلامی	۱
آموزش و توسعه منابع انسانی	۱	مدیریت منابع انسانی در ورزش	۱
پژوهش در برنامه‌ریزی درسی	۱	مشاوره شغلی و سازمانی	۱
پژوهش نامه اخلاق	۱	مطالعات آموزش و یادگیری	۱
پژوهش‌های برنامه‌ریزی درسی	۱	نوآوری‌های مدیریت آموزشی	۱
پژوهش‌های مدیریت عمومی	۱	رهیافت	۱
پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات	۱	زن و جامعه	۱
توسعه آموزش در علوم پزشکی	۱		

پژوهش‌هایی که از رویکردهای کمی استفاده کرده بودند ابزار گردآوری داده‌ها رشنامه از پیش ساخته بود و در آن مدل‌های شایستگی حرفه‌ای اساتید تدوین نمی‌شدند لذا از مطالعه کنا گذاشته شدند. و تنها آن دسته از مقالاتی باقی ماندند که از رویکردهای کیفی بهره‌جسته بودند.

یکی دیگر از تحلیل‌هایی که انجام گردید، بررسی واژه‌های معنادار در سطح شاخص‌های اصلی بود. بدین ترتیب که تمام شاخص‌های اصلی که در مطالعات تدوین شده بودند احصا گردید و به عنوان یک پیکره واژگانی تحلیل شدند. یافته‌ها حاکی از آن بود که در پیکره‌ی به‌دست‌آمده تعداد واژه‌ها (هجها) برابر ۶۷۰ واژه بودند. واحد تحلیل متن در این مرحله، «کلمه» بود. هر کلمه به مثابه یک «مفهوم» منظور گردید. برای شروع تحلیل ابتدا تمام کلماتی که به عنوان کلمات عمومی، مثل کلمه «شایستگی»، محسوب می‌شدند

همانگونه که در جدول شماره ۴ مشاهده می‌شود، یافته‌های مطالعات انجام شده در این زمینه، در طیف وسیعی از نشریات علمی چاپ شده‌اند. بر اساس داده‌های استخراج شده از پایگاه استنادی ISC، مقالات این حوزه در ۲۹ عنوان نشریه مختلف پذیرش و منتشر شده است. بیشترین فراوانی مربوط به نشریه «تدریس پژوهی» با فراوانی سه مقاله است. بعد از آن در هر کدام از نشریات «رهیافتی نو در مدیریت آموزشی»، «فناوری اطلاعات و ارتباطات ایران»، «فناوری آموزش»، و نشریه «مدیریت بهره‌وری» دو مقاله منتشر شده‌اند.

یافته‌های مربوط به تحلیل زبان‌شناختی اولین گام در این زمینه مشخص کردن مقالاتی بودند که لازم بود در مرحله تحلیل متن و مضمون‌گزینش شوند. از آنجائی که در

نامربوط را از میان بیکره در نرم‌افزار اکسل حذف نمودند. سپس تمام کلماتی که معنای مشترکی داشتند یا در یک حوزه معنایی قرار داشتند و یا ریشه آنها مشترک بود با همدیگر ادغام شدند. تمام کلماتی که منطبق با اهداف مطالعه حاضر نبودند حذف شدند؛ در انتهای این فرآیند (۷۴) مفهوم به همراه فراوانی آن‌ها به دست آمدند. فهرست کامل کلمات منتخب و به‌دست آمده در جدول شماره (۵) فراوانی و درصد واژه‌های اول نشان داده شده است:

جدول ۵: فراوانی تعداد کلمات دارای بار معنایی

فراوانی	کلمه	فراوانی	کلمه
۳	ادراکی	۳۴	شایستگی/صلاحیت
۳	ارزشها؛	۱۳	فردی/فرد/شخصی
۳	ارزشیابی/ارزیابی	۱۲	آموزش/آموزشی
۳	تکنولوژیکی/فناوری	۱۲	مهارت/مهارتی
۳	توسعه/رشد	۸	حرفه/حرفه‌ای
۳	دانش/دانشی	۷	تدریس
۳	علاقتمندی	۵	اخلاق
۳	عمل/عملکرد/عملی	۵	ارتباطات؛
۳	کسب/کسب و کار	۵	پژوهش/پژوهشی
۳	نقش/نقشی	۵	تخصصی
۲	پرستاری؛	۵	سازمانی
۲	تجربه	۵	علمی
۲	تعهد؛	۵	فنی
۲	تواناییهای	۵	مدیریت/مدیریتی
۲	خدمات/خدمت	۴	یادگیری
		۳	اجتماعی

مفهوم «مهارت/مهارتی» بود. این مفهوم دلالت بر آن دارد که شایستگی بیشتر امری «مهارتی» است نه «دانش/دانشی». البته لازم به ذکر است که مفهوم «دانش» با فراوانی (۳ مورد) در اولویت پنجم فراوانی قرار دارد. شاید بتوان گفت این یافته بر «ماهیت» شایستگی دلالت دارد که می‌توان از طریق آموزش و تمرین و تکرار آن را ارتقا داد.

در مرتبه پنجم، مفهوم «حرفه/حرفه‌ای» با فراوانی ۸ مورد قرار دارد. این یافته دلالت بر آن دارد که شایستگی امری مرتبط با حرفه است و در حرفه‌ها و مشاغل است که می‌توان گفت شایستگی و استفاده از آن یا توجه به آن رواست. در اولویت ششم، مفهوم «تدریس» با فراوانی (۷ مورد) قرار دارد. همانگونه که پیشتر نیز توضیح داده شد، نوع نگاه به امر «تدریس» با «آموزش» متفاوت است. بعد از ردیف ششم، تعدادی از مفاهیم با درجه فراوانی یکسان وجود دارد.

یافته‌های تحلیل مضمون

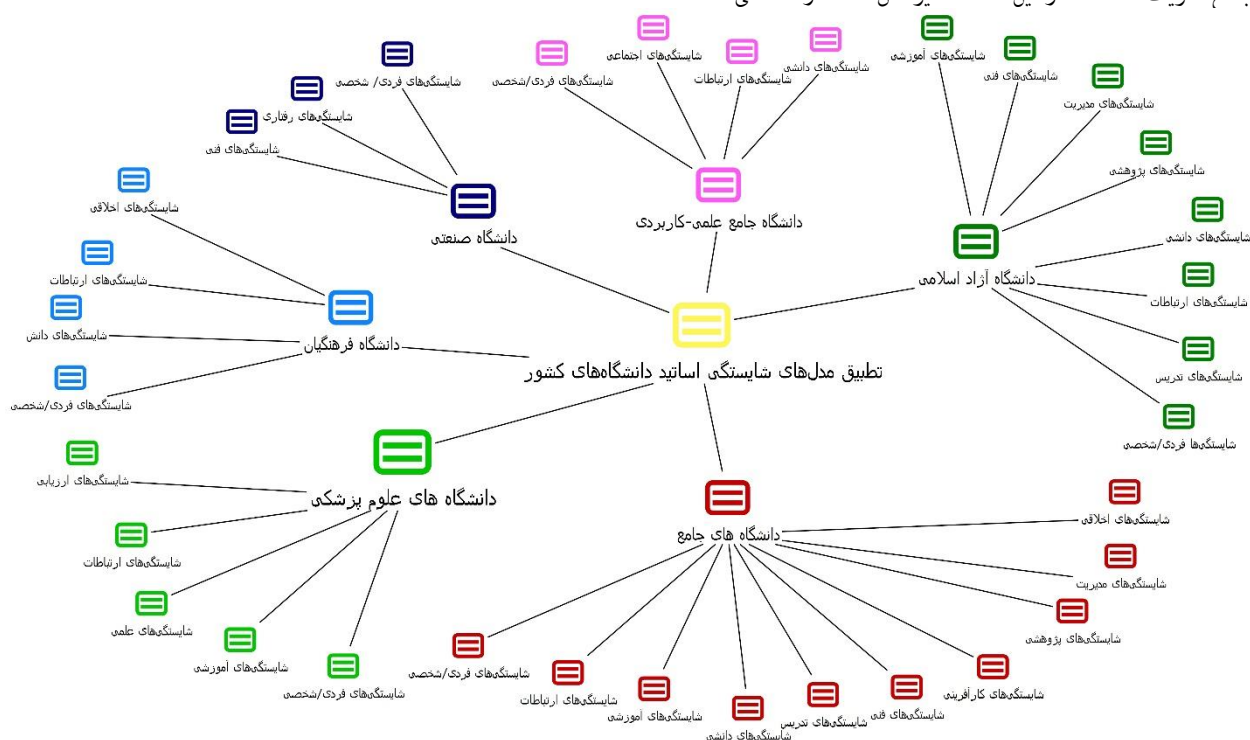
یکی از تحلیل‌های انجام شده، استخراج شاخص‌ها و مولفه‌های شناسایی شده برای اساتید دانشگاه‌های مختلف بود. برای این منظور

حذف شدند، در گام دوم تمام کلمات بی‌معنی، مثل حروف اضافه و پسوندها یا پیشوندها، حذف گردیدند و کلمات باقیمانده برای تحلیل متن در نرم‌افزار تکست‌استات-۲ وارد شدند. نکته‌ای که لازم است به آن اشاره شود این است که چون در زبان فارسی فهرست کلماتی که به عنوان کلمات بی‌معنی باشند در دسترس محققان قرار نداشت این مراحل و بررسی‌ها به صورت دستی انجام شدند؛ یعنی محقق به‌صورت دستی تمام کلمات عمومی، بی‌معنی و کلمات

یافته‌های جدول شماره (۵) نشان می‌دهند، پس از کلمات با ریشه شایستگی/صلاحیت (با فراوانی ۳۴)، بیشترین کلمه استفاده شده در جملات تحلیل شده، کلمات با ریشه «فردی/فرد/شخصی» (با فراوانی ۱۳) است. این یافته نشان می‌دهد که از نظر محققان ایرانی فعال در حوزه مطالعات شایستگی اساتید، ویژگی یا خصوصیت شایستگی، امری «فردی» یا «شخصی» است. در حقیقت می‌توان گفت که «شایستگی» تابع استعدادها و خلاقیت‌ها، مهارت‌ها و دانش و تبحر خود فرد است. لذا بر طبق این یافته می‌توان گفت که حتی اگر افراد در یک بستر یکسان آموزش دیده و رشد نمایند ممکن است تفاوت‌های فردی منجر به شایستگی‌های متفاوت شوند. دومین مفهوم پرتکرار در این یافته، مفهوم «آموزشی/آموزشی» با فراوانی (۱۲) است. این یافته می‌تواند انتظاری که از یک استاد وجود دارد را منعکس نماید بدین معنا که مهمترین شایستگی استاد باید در امر «آموزش» باشد. از دیگر مفاهیمی که لازم است در مطرح شدن مفهوم «آموزش» به آن توجه شود، مفهوم «تدریس» است این مفهوم با فراوانی (۷ مورد) در اولویت ششم قرار دارد. بدین ترتیب می‌توان گفت، مفهوم «آموزش/آموزشی» مقدم و متفاوت از مفهوم «تدریس» تلقی شده است. در مرتبه چهارم، مفهومی که بیشترین تکرار داشت

جامعه آماری تحت بررسی آنها اساتید دانشگاه‌های وزارت علوم بودند برای شناسایی شاخص‌ها و مولفه‌های دانشگاه‌های جامع استفاده شدند. یافته‌ها نشان داد که در مجموع ۸۲ مولفه به عنوان شاخص اصلی گردآوری شده و تحلیل شدند. شاخص‌های استخراج شده در قالب ده شاخص کلی دسته‌بندی شدند. در شکل شماره ۱ برونداد این شاخص‌ها در نرم‌افزار MAXQDA نشان داده شده است. برای تبیین بهتر شاخص‌های شایستگی‌های اساتید، ابتدا مدل پیشنهادی برای شایستگی اعضای هیات علمی هر یک از دانشگاه‌ها توضیح داده شده است و سپس برای مقایسه شاخص‌های دانشگاه‌ها مدل کلی ارائه شده است:

ابتدا کل شاخص‌های اصلی و فرعی شایستگی‌های حرفه‌ای اساتید دانشگاهی، از مقالات استخراج گردید. سپس بدون ملاحظه و در نظر گرفتن نامگذاری‌های انجام شده توسط نویسندگان مقالات، با هدف یکدست نمودن مفاهیم، شاخص‌های اصلی مجدد نامگذاری و تنظیم شدند. برای دسته‌بندی دانشگاه‌ها، از دسته‌بندی دانشگاه‌ها در سامانه رتبه‌بندی دانشگاه‌های ایران و جهان در سامانه ISC پیروی شد بر این اساس دسته‌بندی دانشگاه‌ها به این صورت است: دانشگاه‌های جامع، دانشگاه‌های علوم پزشکی، دانشگاه آزاد، دانشگاه پیم نور، دانشگاه فرهنگیان، دانشگاه‌های صنعتی، دانشگاه‌های جامع علمی-کاربردی. بر طبق اصول پذیرفته شده در دسته‌بندی دانشگاه‌ها، دانشگاه‌های زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به عنوان دانشگاه‌های جامع تعریف شده‌اند. در این مطالعه نیز، آن دسته از مقالاتی که



شکل ۱: مدل کلی شایستگی‌های اعضای هیات علمی کشور

نتیجه‌گیری

بررسی یافته‌های تحقیقی نیز حاکی از آن است که هم در زمینه تحلیل متن و هم در زمینه تحلیل مضامین، بیشترین تعداد مفاهیم و مضامین مربوط به شایستگی‌هایی است که مربوط به دو مولفه آموزش و پژوهش هستند.

بررسی‌ها حاکی از آن است که در ارتباط با شایستگی‌های متناسب به اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها، پژوهش‌های زیادی انجام شده است که هر یک از آنها با بهره‌گیری از روش‌شناسی ویژه (کمی، کیفی، ترکیبی)، بعد خاصی از شایستگی‌های اساتید دانشگاهی را بررسی کرده‌اند. با این حال تاکنون هیچ‌یک از تحقیقات انجام شده به طور جامع و کامل به بیان شایستگی‌های مورد نیاز اعضای هیات علمی توجه نکرده‌اند (۱۳). و از سویی دیگر با در نظر گرفتن نقش و اهداف ویژه هر یک از انواع دانشگاه‌های مختلف (از قبیل

دانشگاه‌ها به طور سنتی سازمان‌هایی با ماموریت و اهداف اصلی آموزش و پژوهش شناخته شده‌اند. با این حال، در چند دهه گذشته، انتظارات از دانشگاه‌ها فراتر از آموزش و پژوهش رفته و ماموریت‌ها، نقش‌ها و اهداف بسیار گسترده‌تری به آنها محول شده است که من جمله از جدیدترین این انتظارات، نقش‌های محوله، دانشگاه‌ها به عنوان پیش‌ران‌های خلق و ایجاد فناوری و پشتیبان توسعه اقتصادی و رفاه اجتماعی فراخوانده شده‌اند.

شاید بتوان گفت که مهمترین نکته برجسته شدن تحقیقات کیفی زیربنای فلسفی آن است به گونه‌ای که در آن دو عامل بسیار مهم در استخراج الگوهای مورد پژوهش بکار گرفته می‌شود: (۱) دیدگاه مشارکت‌کنندگان؛ (۲) بافت فرهنگی-اجتماعی پدیده تحت بررسی (۱۲)

مشارکت نویسندگان
در امر ایده‌پردازی، طرح پژوهش، گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها، نگارش پیش نویس دستنوشته، اصلاحات خواسته شده مشارکت داشتند.
در امر ایده‌پردازی و طرح پژوهش، راهنمایی در تجزیه و تحلیل، اصلاح اساسی نسخه دستنوشته، راهنمایی برای اصلاحات خواسته شده مشارکت داشتند.
در امر ایده‌پردازی و طرح پژوهش، راهنمایی در تجزیه و تحلیل، اصلاح اساسی نسخه دستنوشته، راهنمایی برای اصلاحات خواسته شده مشارکت داشتند.

References

1. Maulana, R., Opdenakker, M. C., den Brok, P., & Bosker, R. (2012). Teacher-student interpersonal behaviour in mathematics classroom in Indonesia. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 10, 21–47.
2. Wei, M., den Brok, P., & Zhou, Y. (2009). Teacher interpersonal behaviour and student achievement in English as a Foreign Language classrooms in China. *Learning Environments Research*, 12, 157–174.
3. Gupta, A., & Fisher, D. (2011). Teacher-student interaction in a technology-supported science classroom environment in relation to selected learner outcomes: An Indian study. *MIER Journal of Educational Studies, Trends and Practice*, 1(1), 41–59.
4. Misbah, Z., Gulikers, J., Widhiarso, W., & Mulder, M. (2022). Exploring connections between teacher interpersonal behaviour, student motivation and competency level in competence-based learning environments. *Learning Environments Research*, 25(3), 641-661.
5. Srinivasan, M., Li, S. T. T., Meyers, F. J., Pratt, D. D., Collins, J. B., Braddock, C., ... & Hilty, D. M. (2011). "Teaching as a competency": competencies for medical educators. *Academic Medicine*, 86(10), 1211-1220
6. Raeeszadeh, Mohammadreza, Taghipurian, Youssef, Tony, Fatemeh,

دانشگاه‌های جامع، آزاد اسلامی، علوم پزشکی، فرهنگیان، جامع علمی-کاربردی، پیام نور، غیرانتفاعی و غیره) احتمال دارد شایستگی‌های ویژه هر یک از این دانشگاه‌ها، علی‌رغم همپوشانی، تفاوت‌هایی نیز داشته باشند. از این رو در پژوهش حاضر سعی شده است با بررسی متون پژوهشی مرتبط، تفاوت‌ها و تشابهات شایستگی‌های مورد انتظار برای اساتید دانشگاه‌های مختلف ارائه گردد.

یکی دیگر از موضوعاتی که در بررسی پژوهش‌ها (مقاله‌های) منتخب مشخص شد این بود که مولفه‌های شایستگی اساتید در دانشگاه‌های مختلف به تدریج تغییر می‌یافتند یعنی اینکه ابتدا شایستگی‌های عمومی اساتید دانشگاهی استخراج شده‌اند و سپس با تغییرات ایجاد شده در بطن اجتماع، و همراستا با انتظارات از عملکرد دانشگاه‌ها و تفویض نقش‌های جدید به دانشگاه‌ها، موضوع بررسی شایستگی‌ها نیز متفاوت شده‌اند.

تاکنون مطالعات مختلفی به بررسی کم و کیف شایستگی‌های اعضای هیأت علمی در فرآیند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در ایران و سایر کشورهای دنیا پرداخته است که در این قسمت از پژوهش، چندین مورد از این تحقیقات مرور میشوند.

مقایسه دو سطح تحلیل باهم نشان می‌دهند که اگر ده مؤلفه اول در هر دو سطح تحلیل باهم مقایسه شوند همپوشانی زیادی بین آن‌ها وجود دارد ولی اگر ترتیب اولویت‌بندی مؤلفه‌ها باهم مقایسه شوند می‌توان دریافت که محققان در ایران، کارآفرینی را بیشتر تحت سیطره افراد «مخاطره‌پذیر/ریسک‌پذیر» و «فرصت‌طلب» می‌دانند و ویژگی «نوآوری» آن‌ها در مرتبه سوم اولویت قرار دارد. درحالی‌که برای تعریف و توصیف کارآفرینی و زیر موضوعات آن بیشتر از واژه «نوآوری» استفاده می‌کنند.

نتیجه‌ای که از تحقیق حاضر گرفته می‌شود این است که:

اولاً، در تحلیل اصطلاحات استفاده شده برای احصاء شایستگی‌های اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، مشخص شد که شایستگی بیشتر امری «فردی/شخصی» است. یعنی اینکه محققان معتقد هستند که ویژگی‌ها، خصوصیات، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های هر فردی در کسب و تبلور شایستگی‌های آنان نقش بسزایی دارند

دوم اینکه، چون در هر دو سطح تحلیل، یافته‌ها حاکی از توجه بیشتر به ویژگی‌های فرد کارآفرین است لذا شاید بتوان نتیجه گرفت که متخصصان آموزش کارآفرینی در دانشگاه‌های ایران، کارآفرین شدن را یک ویژگی فردی می‌دانند؛ از همین رو است که به نوعی بر ویژگی‌های افراد کارآفرین تأکید و توجه وجود دارد.

سوم اینکه، با توجه به گستره و تنوع مفاهیمی که در متون آموزش کارآفرینی در ایران به آن توجه شده است لذا شاید برنامه‌های درسی مصوب و موردقبول همگان برای آموزش کارآفرینی به دانشجویان وجود نداشته باشد و در هر یک از دوره‌های انجام‌شده بعدی خاص مورد آموزش قرار گرفته و بسیاری از موضوعات دیگر مورد غفلت قرار بگیرد یا زمان لازم برای پرداختن به آن‌ها فراهم نشود.

بدین ترتیب پیشنهاد می‌شود، با ملاحظه اهدافی که از کارآفرینی و کارآفرینان انتظار می‌رود با مشارکت صاحب‌نظران امر، سرفصل‌هایی تدارک دیده شده و برای دوره‌های مختلف آموزش داده شود.

this address: <http://papers.ssrn.com> Vol. 25 (3), 47–63.

13. Sanjrani, Toubi, 1400, investigation of factors affecting the facilitation of tax payment by taxpayers and identification of existing factors.

(2013), The effect of re-representation of financial statements on the growth opportunities of companies listed on the Tehran Stock Exchange, Master's Thesis, Allameh Mohaddis Nouri University, Faculty of Economics and Administrative Sciences

7. Malekian, Esfandiar, Farzad, Sarveh, (2016), The effect of tax audit on the relationship between express, diagnostic and definitive taxes: a case study of East, West and East and South Tehran Azarbaijan provinces, Financial Accounting and Audit Research Quarterly, Article 4, Vol. 6, No. 33, pages 51-64

8. Shahbandarzadeh, Hamid, Kobagani, Mohammad Hossein, (2015), Quantitative analysis of growth opportunities and profitability of companies based on the dimensions of blue ocean strategies, Business Management Journal, Faculty of Management, University of Tehran, No. 1, pp. 117-136

9. Mahboubi, Javad, (2015), Evaluation of the quality of performance tax and express, diagnostic and definitive value added tax of natural persons, master's thesis in the field of accounting, Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Administrative and Economic Sciences

10. Hanken. A. (2018). Adoption of tax and diagnostic taxes on profit management. Journal Of Accounting And Economics. 50(1), 2–19.

11. Li. Leon & Kuo. Chii-Shyan (2017). CEO equity compensation and earnings management: The role of growth opportunities. Finance Research Letters. journal homepage. Vol. 34, No. 2, pp. 93-116.

12. Guenther, David, Steven R. Matsunaga, Brian M. Williams, (2016) "Tax Avoidance, Tax Aggressiveness, Tax Risk and Firm Risk", August 2016, University of Oregon - Department of Accounting, working paper, available at